

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: The Inclusion of Syrian Refugees in the Jordanian Labour Market

Autor práce: Bc. Kristýna Kvasničková

1. Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy (*přiměřenost cílů, geografický charakter a relevance cílů, teoretické podložení hypotéz aj.*)

Autorka se rozhodla zkoumat velmi zajímavé téma životních strategií syrských uprchlíků v Jordánsku a jejich schopnost zapojit se do formálního pracovního trhu. Byť osobně nedokážu posoudit geografickou relevanci cílů, přinejmenším v oblasti výzkumu rozvojové a humanitární dimenze uprchlictví jde rozhodně o relevantní téma. Problematika jako taková je zároveň velmi rozsáhlá, nicméně autorka ji dokázala přiměřeně zúžit a přenést do polohy uchopitelné v rozsahu diplomové práce.

Práce je nicméně primárně exploratorní a jako taková nepracuje s konkrétními hypotézami, ale spíše s teoreticky disciplinovaným souborem otázek, které reagují na hlavní výzkumné téma. Otázky samy o sobě dávají smysl a pomáhají k osvětlení problému vztahu uprchlíků k (formálnímu) pracovnímu trhu. Domnívám se ale, že by mohly být silněji ukotveny v teoretické diskuzi – například o logice programů realizovaných v rámci humanitárně-rozvojového nexu, či obecně poznatcích o možnostech zapojení uprchlíků do lokální ekonomiky a jednotlivých faktorů, které je ovlivňují.

Práce s literaturou (*teoretické ukotvení práce, diskuse a kritické zhodnocení literatury aj.*)

Z mého pohledu je to právě nepříliš rozpracované ukotvení práce do relevantní literatury a širší diskuze, které do jisté míry limituje její (akademický) přínos. Autorka sice na základě několika zdrojů sumarizuje jordánskou reakci na uprchlickou krizi a přibližuje pojem humanitárně-rozvojového nexu, ale pouze ve formě určitých doplňujících informací, které jsou nutné pro pochopení kontextu. To je poměrně škoda, neboť samotný Jordánský kompakt není bez svých kontroverzí a stejně tak okolo nexu se vede širší debata. Například třeba samotná logika nexu předpokládá určitý způsob chování uprchlíků (strategii naplňování jejich potřeb), se kterým by mohla autorka konfrontovat svoje zjištění a přispět tak do širší diskuze o podobě reakce na uprchlické krize. Podobně reflexe specificky jordánské reakce na uprchlickou krizi je širší jak teoreticky, tak i v podobě specifických výzkumů uprchlických komunit a jejich chování. Právě absence kritického vyrovnání se s touto literaturou pak bohužel autorce znesnadňuje zasadit výsledky jejího výzkumu do širšího rámce a přinést širší závěry.

Metodika práce (*vhodnost aplikovaných metod, kvalita a vhodnost použitých dat aj.*)

Zvolená metoda je bezesporu vhodná a prostřednictvím přímého kontaktu a hloubkových rozhovorů s uprchlíky dokáže vygenerovat celou řadu zajímavých a originálních dat, které ukazují na praktické problémy zapojení syrských uprchlíků do formální ekonomiky. Je třeba ocenit také sebereflexivní přístup k datům, kdy autorka jasně uvádí omezení, se kterými se setkala a jak tyto mohly ovlivnit

podobu dat, která dokázala vygenerovat.

Analytická část práce (*správnost a interpretace výsledků, detailnost, struktura a provázanost analýzy*)

Analytická část práce je primárně postavena na obsáhlé diskuzi informací z rozhovorů. Jako taková je logicky členěna a dává čtenáři jasnou představu o identifikovaných strategiích syrských uprchlíků a zároveň o problémech se kterými se setkávají. Obsáhlé citace z rozhovorů jsou rozhodně zajímavé, ale občas zabírají až moc místa oproti jejich analytickému zhodnocení a kritické reflexi. Například jak moc reprezentativní jsou dané problémy pro širší skupinu, jak se k nim vztahovala ostatní literatura a další respondenti? Vnímali ten samý problém stejně, nebo akcentovali jeho jiné aspekty? Případně, jak je na ně reagováno ze strany jordánské vlády a byly již identifikovány ze strany donorů či dalších organizací pracujících s uprchlíky?

Závěry práce (*odpovědi na výzkumné otázky, zasazení závěrů do širšího kontextu výzkumu aj.*)

Závěry práce jsou členěny do dvou sekcí – obsáhlejší diskuze a stručnějšího závěru. Zatímco první z nich sumarizuje hlavní zjištění empirických rozhovorů a v omezené míře je konfrontuje s existující literaturou, závěr poté jen stručně rekapituluje hlavní cíle práce. Domnívám se, že obě sekce by si zasloužily výrazné rozšíření, ideálně v návaznosti na kritickou diskuzi literatury zabývající se strategiemi reakce na dlouhodobější uprchlické krize, případně situaci uprchlíků v Jordánsku. Jak tedy práce přesně posunuje naše chápání daného tématu ať již v teoretické oblasti, nebo v oblasti programování pomoci?

2. Formální náležitosti práce (*zatrhněte Vaši volbu*)

Formální úprava: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Stylistická úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Citační úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Komentář (*vč. kvality grafiky, (ne)přiměřenosti délky práce aj.*)

S ohledem na mou neznalost standardů formálních náležitostí na katedře geografie bych se zde vyjádřil pouze na základě subjektivního dojmu. Formální stránka mi práce přijde odpovídající a nemám k ní výrazných výhrad. V některých pasážích by citovaná literatura zasloužila uvádět i konkrétní stránky, v jiných bych si dokázal představit více citací a odkazy na různé zdroje (například u jordánských uprchlických politik). Co se týká stylistické úrovně, tak na některých místech (například v úvodu) působí práce trochu uspěchaně a vyskytují se v ní překlapy a stylistické nesrovnalosti, ale obecně se nejedná o zásadní problém.

3. Souhrn

Celkové zhodnocení práce (*vč. přínosů práce, provázanosti teoretické a analytické části aj.*)

Kristýna Kvasničková zpracovala diplomovou práci, která poskytuje velmi zajímavé a relevantní okno do života syrských uprchlíků v Jordánsku a jejich životních strategií v kontextu politik realizovaných

v rámci humanitárně-rozvojového nexu. Je třeba ocenit především provedení obsáhlého terénního výzkumu, který posunuje naše chápání problémů na místě a ukazuje na slabiny jordánského (a mezinárodního) systému zapojení uprchlíků na trh práce. Na druhé straně se domnívám, že by práci prospělo širší teoretické ukotvení, které by tyto poznatky vztáhlo i k širším otázkám spojeným jak s naším chápáním uprchlictví jako specifického způsobu fungování komunit a jednotlivců v cizích zemích, tak i strategiemi reakce na uprchlickou krizi (a to i mimo jordánský kontext).

Předloženou práci **doporučuji / nedoporučuji** k obhajobě. (zatrhněte Vaši volbu)

Otázky k obhajobě

Co nám identifikované problémy říkají o mezinárodních snahách zapojit syrské uprchlíky do jordánského pracovního trhu?

Co by se na projektech a programech realizovaných v rámci humanitárně-rozvojového nexu muselo změnit, aby fungovaly pro syrské uprchlíky lépe?

Co nám zjištění práce říkají o konceptu „dlouhodobého uprchlictví/vysídlení“ a možnosti reakce na něj?

Datum: 6.9.2020

Autor posudku: Jan Daniel

Podpis:

